

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Fru Pernille Forchhammer sagde, at hun gerne ville have undervisningsdifferentiering, men ikke to niveauer. Det forekommer mig, at begrebet undervisningsdifferentiering forudsætter, at der undervises ikke bare på to, men på flere niveauer. Hvordan vil fru Pernille Forchhammer sikre det? For jeg tror ikke, det sker i tilstrækkeligt omfang i dagens danske skole. Det kan vi bl.a. se derved, at især den svage del af eleverne er svagere, end den var for 17 år siden, og at der er blevet flere svage elever, i hvert fald når man ser på visse grundlæggende skolekundskaber. Det kan godt være, at de så er blevet bedre til andre ting, men de grundlæggende skolekundskaber skal vi altså ikke kimse ad.

Det undrer mig egentlig også, at et parti som Socialdemokratiet, som i den grad går ind for at sikre borgerne i alle ender og kanter, ikke gerne vil sikre nogle basale skolekundskaber for alle landets børn. Er det ikke et meget vigtigt led i en moderne velfærdsstat, og har vores nuværende skole tilstrækkeligt gode resultater på det punkt? Jeg tror i hvert fald, at vi kan gøre det bedre.

Vi er enige om, at vi skal have mere undervisningsdifferentiering, vi er også enige i, at det ville være godt, hvis vi kunne finde måder, hvorpå der kan foregå en hyppigere intern evaluering som led i dagligdagen, men det udelukker jo ikke, at man bevarer det efter min mening udmærkede prøvesystem, vi har i slutningen af de ældste klasser. Det gør ingen skade, det gør tværtimod en hel masse gavn. Det sikrer også et vist nationalt niveau på forskellige områder, det sikrer et sammenligningsgrundlag. Det er af væsentlig betydning for borgerne at vide, om eleverne nogenlunde har nået det, der forventes, og som er målet med folkeskolens virksomhed.

Jeg gør opmærksom på, at prøver i dag jo ikke er, hvad de har været. Vi skal passe på, at vi ikke tænker på de prøver, vi selv var oppe til i sin tid; det er en helt anden verden i dag. Jeg vil opfordre alle til at studere Undervisningsministeriets seneste prøvesæt. De er ikke udtryk for hverken sort skole eller sortering eller noget som helst andet, de er aldeles fortræffelige, vi har nogle dygtige opgavekommissioner og nogle dygtige embedsmænd, som laver – under vanskelige vilkår – nogle særdeles fortræffelige opgavesæt, som det ville være synd at berøve den danske skole.

Jeg er jo selv grundtvigianer og opvokset med frihedsideer og alt muligt andet, så jeg kender hele den der snak om den sorte skole, og den skal vi ikke have tilbage, det er skolen for livet, vi skal have. Men undskyld mig, der er altså intet i folkeskoleafdelingens prøver, som begrænser livet for nogen i den danske folkeskole. Hvis der er, så kom og vis mig det, der begrænser livet i Undervisningsministeriets prøvesæt; der er intet.

Tværtimod har vi nogle elever i skolen i dag, som meget gerne vil have, at der stilles krav, som ofte spørger, hvad der forventes af dem, og som meget gerne vil have, at der stilles store forventninger. Det er en menneskeret, at der bliver stillet store forventninger til den enkelte, og så skal vi finde en eller anden måde, hvorpå det kan foregå, uden at man bliver stemplet og sorteret. Min påstand er, at man ikke bliver stemplet og sorteret ved det nuværende prøvesystem og heller ikke med den lille justering, som regeringen lægger op til.

Så er der spørgsmålet om åndsfrihed og demokrati, og fru Pernille Forchhammer inddrog også spørgsmålet om de små elever i skolebestyrelserne. Hun mente, at her var der måske en forskel i demokratisynet hos Socialdemokratiet og regeringen, og fru Hanne Thanning Jacobsen var inde på det samme. Jeg har sidet dernede på min plads med Folketingets udgave af Højskolesangbogen og bladet om på det afsnit, som handler om frihed, overskriften er ligefrem frihed på en stribe sange, som går lige fra »Frihed er det bedste guld« og til »Ole sad på en knold og sang«. Her har jeg siddet og læst igennem brugen af ordet frihed for at se, om åndsfrihed nu hele vejen igennem dækker alt det varme og gode, som frihedsbegrebet skal dække. Mit svar er, at frihed er lidt mere end åndsfrihed, frihed omslutter åndsfrihed, man kan slet ikke have frihed uden åndsfrihed. Men hvis man nu tænker på Bjørnsons sang, der står i samme afsnit, »Undrer mig på, hvad jeg får at se«, så handler den jo om udlængsel over de høje fjelde. Frihed er også noget med at kunne rejse, at kunne skabe sin egen tilværelse, og det er vel også vigtigt i skolen at forberede eleverne på den del af friheden. Er det ikke? Hvorfor skal det ikke også være med, og hvad er der i vejen med det gode danske ord frihed, når det nu er lidt bredere, og når jeg oven i købet ved hjælp af Højskolesangbogen